

HIZLANDIRILMIŞ TMU'NUN TEDAVİYE DİRENÇLİ DEPRESYONDA UYKU KALİTESİ VE BİLİŞSEL FONKSİYONLAR ÜZERİNDE ETKİSİ

İrem Nur Demirel¹, Hakan Emre Babacan¹, Ömer Faruk Uygur¹

¹Atatürk Üniversitesi Araştırma Hastanesi Psikiyatri Anabilim Dalı, Erzurum

Giriş: Tedaviye dirençli depresyon (TDD) olgularında uyku bozuklukları ve bilişsel işlev kaybı yaygındır ve yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir. Hızlandırılmış transkraniyal manyetik uyarım (TMU) tedavisi, bu alanlarda hızlı iyileşme potansiyeli taşıyan yeni bir yaklaşımdır.

Yöntemler / Olgu Sunumu: Kırk altı yaşında kadın hasta, polikliniğimize yaklaşık 1 yıldır hemen her gün süren mutsuzluk, hayattan zevk alamama, uyku kalitesinde düşme, zihninin yeterince çalışmadığını düşünme ve işlevsellikte düşme şikayetleriyle başvurdu. Özgeçmişinde fluoksetin, paroksetin, venlafaksin ve duloksetin gibi tedavilerden yeterli yanıt alınmadığı öğrenildi. Hasta bize başvurduğunda vortiksetin 20 mg/gün kullanıyordu. Maudsley Tedavi Direnci Ölçeklemesi'ne göre hastanın tedavi direnç skoru 9'du. İlaç tedavisinde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın hızlandırılmış TMU tedavisi planlandı; Sol dorsolateral prefrontal korteks(DLPFK) hedeflenerek, 1800 atımlık intermittent theta burst stimulation(iTBS) protokolü günde 5 seans, 10 gün, 30 dakika aralıklarla, toplamda 50 seans ve 90.000 atım iTBS tedavisi uygulandı. Tedavi süresince yan etki gözlenmedi. Tedavi öncesinde montgomery- asberg depresyon ölçeği(MADÖ) puanı 32, hamilton depresyon değerlendirme

ölçeği(HDDÖ) puanı 25 olarak belirlendi. Tedavi sonrasında MADÖ 5'e, HAM-D 3'e geriledi. MADÖ ve HDDÖ intihar puanları sırasıyla 2 ve 3'ten 0'a geriledi. Pittsburgh Uyku Kalitesi İndeksi puanı 16'dan 0'a, uykusuzluk şiddeti indeksi 8'den 0'a geriledi. Montreal bilişsel değerlendirme skoru 17'den 22'ye yükseldi. Yaşam kalitesi ölçeği puanı 48'den 7'ye düşüş gösterdi. Olgunun kendisinden olgu sunumu için yazılı ve sözlü onam alınmıştır.

Sonuçlar: Bu olgu, hızlandırılmış TMU protokolünün sadece depresif belirtiler üzerinde değil, uyku sorunları ve bilişsel işlevsellik üzerinde de etkili olabileceğini göstermektedir. Tedavi süresince yan etki gelişmemesi yöntemin güvenilirliğini desteklemektedir.

Tartışma ve Sonuç: Özellikle uykusuzluk, düşük yaşam kalitesi ve bilişsel sorunları olan TDD hastalarında hızlandırılmış TMU hızlı etkili, ilaçsız bir seçenek olarak değerlendirilebilir. Bu etkinin uzun dönem takiplerde devam edip etmeyeceği tartışmalıdır ve daha geniş hasta gruplarında kontrollü çalışmalara ihtiyaç vardır.

Anahtar Kelimeler: Tedaviye dirençli depresyon, uyku kalitesi, TMU, bilişsel fonksiyonlar, yaşam kalitesi